

A Bíróság (nagytanács) 2025. július 10-i ítélete (az Ustavno sodišče Republike Slovenije [Szlovénia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – INTERZERO Trajnostne rešitve za svet brez odpadkov d.o.o. és társai, Surovina, družba za predelavo odpadkov d.o.o. és társai kontra Državni zbor Republike Slovenije

(C-254/23. sz. ügy ⁽¹⁾, INTERZERO és társai)

(Előzetes döntéshozatal – A letelepedés szabadsága és a szolgáltatásnyújtás szabadsága – EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikk – Az EU- és az EUM-Szerződéshez csatolt, az általános érdekű szolgáltatásokról szóló (26.) jegyzőkönyv – Belső piaci szolgáltatások – 2006/123/EK irányelv – Hatály – Monopóliumok és általános gazdasági érdekű szolgáltatások – Értékelendő követelmények – 15. cikk – Hulladékok – 2008/98/EK irányelv – Kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek – 8. és 8a. cikk – A kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítésének piacán monopólium létrehozása – Egyetlen nonprofit szervezet – Az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése – A „vállalkozás” fogalma – Az alapítás és a működés szabályai – Átmeneti szabályok – A kiterjesztett felelősség hatálya alá tartozó gyártók csatlakozási kötelezettsége – Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. és 17. cikke – A vállalkozás szabadsága és a tulajdonhoz való jog – A jogbiztonság és a bizalomvédelem elve – Arányosság)

(C/2025/4718)

Az eljárás nyelve: szlovén

A kérdést előterjesztő bíróság

Ustavno sodišče Republike Slovenije

Az alapeljárás felei

Felperesek: INTERZERO Trajnostne rešitve za svet brez odpadkov d.o.o., Interzero Circular Solutions Europe GmbH és társai; Surovina, družba za predelavo odpadkov d.o.o., DINOS, družba za pripravo sekundarnih surovin d.o.o. és társai

Alperes: Državni zbor Republike Slovenije

Rendelkező rész

- 1) Az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

az olyan jogi személyt, amely egyrészt a 2018. május 30-i (EU) 2018/851 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a hulladékokról és egyes irányelvek hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. és 8a. cikkének megfelelően adott termék kategória vonatkozásában valamely tagállam egész területén kizárólagosan jogosult a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítésére irányuló tevékenység végzésére az érintett gyártók nevében, másrészt pedig e tevékenységet nonprofit jelleggel kell végeznie, az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése értelmében vett, általános gazdasági érdekű szolgáltatás működtetésével megbízott vállalkozásnak kell tekinteni, amennyiben e jogi személyt ténylegesen közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésével bízták meg, továbbá e kötelezettségek jellegét, időtartamát és terjedelmét a nemzeti jog egyértelműen meghatározza.

- 2) A 2018/851 irányelvvel módosított 2008/98 irányelv 8. és 8a. cikkét, a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikkét, az EUMSZ 49., EUMSZ 56. és EUMSZ 106. cikket, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. és 17. cikkét, valamint a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvét

⁽¹⁾ HL C 252., 2023.7.17.

a következőképpen kell értelmezni:

az arányosság elvének tiszteletben tartása mellett e rendelkezésekkel nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely:

- monopóliumhelyzetet hoz létre a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítésével megbízott olyan szervezet létrehozásával, amely egy adott termék kategória tekintetében kizárólagos joggal rendelkezik e tevékenység gyakorlására, ugyanakkor előírja egyrészt azon engedélyek törvény erejénél fogva történő visszavonását, amelyek addig lehetővé tették a gazdasági szereplők számára az említett tevékenység gyakorlását, másrészt pedig az e gazdasági szereplők által ugyanezen tevékenység gyakorlása során kötött valamennyi szerződés törvény erejénél fogva történő megszűnését, azzal a feltétellel azonban, hogy e szabályozást egyrészt olyan szabályozási keret bevezetésének kell kísérnie, amely alkalmas annak biztosítására, hogy e monopólium jogosultja koherens és szisztematikus módon ténylegesen követni tudja a környezet és a közegészség védelmére irányuló célokat, amelyeket az érintett tagállam a mennyiségében és minőségében e céloknak megfelelően kialakított és a hatóságok szigorú ellenőrzése alatt álló kínálat útján állapított meg, másrészt pedig e szabályzás az érintett gazdasági szereplőkre nehezedő túlzott terhek elkerülésére alkalmas kiigazításokat ír elő az új szabályok alkalmazása tekintetében, így különösen kellően hosszú átmeneti időszakot ír elő, amely lehetővé teszi számukra a változásokhoz való alkalmazkodást, vagy az őket ért kár észszerű megtérítési rendszerét írja elő;
- arra kötelezi e szervezetet, hogy e tevékenységet nonprofit jelleggel végezze;
- ilyen szervezet létrehozásának és abban részesedés birtoklásának kötelezettségét írja elő a kiterjesztett gyártói felelősségből eredő kötelezettségek hatálya alá tartozó azon gyártók számára, amelyek a kiterjesztett felelősség hatálya alá tartozó, azonos termék kategória teljes mennyiségének legalább 51 %-át forgalmazzák;
- az e szervezetben részesedéssel rendelkező személyek számára előírja annak kötelezettségét, hogy gyártók legyenek az érintett piacon;
- megtiltja e gyártók számára, hogy hulladékgyűjtési és -kezelési tevékenységet folytassanak, valamint tőke- vagy rokoni kapcsolat álljon fenn egyrészt az említett szervezet, az ügyvezető szervének tagjai és az említett gyártók, másrészt pedig a hulladékgyűjtést és -kezelést végző személyek, valamint ugyanezen szervezet irányító vagy ellenőrző szervében szavazati joggal rendelkező személyek között;
- a kiterjesztett gyártói felelősség hatálya alá tartozó termékek gyártói számára kötelezővé teszi az ilyen felelősségből eredő kötelezettségek kollektív teljesítését, valamint előírja számukra, hogy e tevékenység gyakorlása céljából ugyanezzel a szervezettel kössenek szerződést, azzal a feltétellel azonban, hogy e kötelezettségekhez – különösen az esetleges összeférhetlenségek vagy versenyhátrányok tekintetében – megfelelő eljárási garanciák kapcsolódnak, amelyek lehetővé teszik annak elkerülését, hogy gazdasági tevékenységük gyakorlása során az érintett gyártókra túlzott terhelés háruljon a szerződéses kapcsolataikra gyakorolt önkényes vagy előre nem látható hatások következtében.